

Wie zal het aanschijn van de aarde vernieuwen?

Overdenking nav Psalm 24 (Vrij vertaald H.Oosterhuis) en Hosea 4:1-3 en Mat 22:36-39
Paaskerk Baarn, 18 mei 2014 Levenkunst Viering in het teken van de deugd matigheid en
duurzaam leven
ds Marleen Kool

'Vol is beter dan leeg',
'Meer is beter dan weinig',
'Groot is beter dan klein',
'Wat stuk is kan weg',
'Ben je ongelukkig, ga en koop iets'
'Wat van gister is, moet je vervangen voor wat morgen komt...'
'Waar ben je nu? Ik ben ... online...'
'Stil staan is achteruitgang'

.....

Het is vanwege deze stemmen
die ons voortdurend aanspreken,
van buiten af maar ook van binnen uit,
dat we denken alles te moeten vullen, onze agenda's, onze voorraadschuren, de tijd...
het is vanwege deze stemmen dat we denken alles te moeten hebben wat er wordt ontwikkeld,
dat we denken alles te moeten weten en voortdurend 'open staan'.
Leven met mate? we willen genieten, leven, het liefst hartstochtelijk, voluit.
Gulzig zijn we en ons verlangen is onstilbaar. Ons lichaam, onze geest vullen we graag met
lekker eten, met drinken, met werk, met beeld, geluid en muziek.
We willen hebben, we willen zijn ...ontwikkelen, groeien...
ons verbinden - met alle mogelijke zichtbare en onzichtbare draden maken we deel uit van
veel netwerken...voor korte of langere duur.
We houden van elkaar, soms intens, langdurig, of hevig, van korte duur.
We bouwen op, breken weer af. We vliegen heen en weer. Geven om natuur, houden van
dieren.. Hebben alles over voor ons huisdier maar als het om onze maaltijd gaat,
gaan de goed gevulde goedkope plofkippetjes als warme broodjes over de toonbank.

Ons verlangen is grenzeloos, en de alsmaar groeiende technologische mogelijkheden
versterken dat alleen maar. En iedereen weet het: we leven op te grote voet.
Zo houden we het niet vol. We zouden twee of drie planeten nodig hebben als alle mensen op
aarde zo zouden leven als wij nu doen. De weide wordt om zo te zeggen overbegraasd.
Het dominante verhaal in onze dagen is nog steeds het verhaal dat je vooral moet
consumeren. Maar ergens wringt het, dat dominante verhaal van onze dagen en het verhaal
van de Eeuwige, van God. Ergens wringt het, je idealen en de harde en complexe realiteit van
onze aarde, onze wereld.
Maar wat hebben Jezus en CO2 uitstoot dan met elkaar te maken?
Wat hebben je hypotheek, je spaarrekeningen nu van doen met je spiritualiteit?
Waar raken je idealen aan de dagelijkse dingen, je eten, je drinken, de kleding die je draagt?
Heeft ons geloven in de Eeuwige concrete gevolgen voor keuzen die we maken...
Hierover spraken wij, de leden van de werkgroep maatschappelijk en verantwoord kerk zijn
en ik...en de vraag kwam op hoe de bijbel inspireert tot duurzaam leven.
Zijn er verhalen, bijbelfiguren die gaan over het zoeken naar het goede evenwicht?
Als je zo gaat kijken naar verhalen struikel je over de voorbeelden. Het loopt als een rode
draad door heel de Schrift heen: dat het gaat om een duurzame bestendige verhouding tussen
mensen, de aarde, en de Eeuwige.
Die inspiratie begint al bij Genenis.
Het lied van 'In den beginne'. Het scheppingslied waarmee de bijbel opent.
*En God schiep de mens naar zijn beeld, beeld van God schiep hij hem,
mannelijk en vrouwelijk*

*God zag alles wat hij gemaakt had
het was goed, meer dan goed.*

Als beelddrager van -Ik zal er zijn- ...in de ogen van God zijn we zo bedoeld...

Als je vervolgens kijkt hoe de mens, hoe wij worden aangesproken dan is dat niet
sussend...niet verzachtend, zo van: de wereld is een grote troep, maar jij kunt daar niets aan
doen, - het is jouw schuld niet- het boek praat ons geen schuld aan-
maar spreekt ons wel aan op onze verantwoordelijkheid.
Hoe geven wij dat beelddragerschap gezicht?
Hoe geven wij onze omgang met de Eeuwige handen en voeten?

Het zijn precies die vragen die achter die woorden van de profeet Hosea schuilgaan.
Wie ziet zijn leven nog als een leven voor het aangezicht van de Heer?
wie kent nog de innige omgang met de Eeuwige en wie heeft nog weet van Gods trouw en
goedertierenheid....?
Het zijn niet enkel vragen van nu...in de dagen van Hosea zochten de mensen net zo hard naar
ijkpunten als wij en gingen ze net zo hard voorbij aan wat hen gegeven was als dat wij dat
kunnen doen...Waar die oriëntatie verdwijnt, is er geen toekomst...zegt de profeet.
Daar tegenin klinken de woorden van de Psalmist.
Toekomst is er voor mensen met rechtvaardige handen.
Mensen met het hart op de goede plaats... (Psalm 24).
Van God- Ik zal zijn die ik ben- is de aarde...

Hij heeft ons bestemd om de aarde te behoeden en te bewaren,
ja om haar aanschijn te vernieuwen.

Maar hoe doen wij dat?

‘Die verantwoordelijkheid motiveert mij’, zei de één, ‘om duurzaam te sparen’,
een ander om zijn hypotheek om te zetten en niet langer mee te doen aan beleggingen in
wapenhandel of kinderarbeid. Een derde vertaalt het behoeden en bewaren in het gebruiken
van lokale producten of meldt zich als vrijwilliger bij de Wereld van Pippe in ons eigen dorp,
in ons dagelijks leven...daar begint het...dichtbij liggen kansen ...om people, profit en
planet...zoveel mogelijk recht te doen...

U hebt hem bijna een god gemaakt, hem gekroond met glans en glorie, bezingt Psalm 8.

Mensen is een bijzondere rol en taak toebedeeld...

We hebben het in ons om mogelijkheden tevoorschijn te roepen...

Ons leven op aarde zo hoor ik in deze psalm is bedoeld om die rol ook op te pakken:

dat je tot ontwikkeling brengt wat in je zit,

ont-wikkelen...uit de wikkel halen van de potentie die er in zit...gericht op het vernieuwen van
de aarde...met het oog op het welzijn van al haar bewoners...

Ontwikkelen in bijbels perspectief is ook: ruimte geven aan dat gebed van psalm 24: het in en
uitademen van die woorden van geloof in de Eeuwige Die ons maakte en riep tot
gerechtigheid. Beseffen dat je bestemd bent om lichtdrager te zijn...zo spreekt de Schrift, ons
aan. Tegen wie met al hun talenten en ambities bezig zijn zichzelf te ontplooien zegt het: dat
zorg voor anderen, solidariteit, ontferming de meest menselijke zelfontplooiing is.

Tegen wie denken pas mee te tellen door wat ze hebben, aardse schatten menen moeten te
verzamelen, zegt het: je hemelse Vader geeft wat je nodig hebt...

De Schrift vraagt: Mens waar ben je...waar in deze wereld omgeven door naasten, door
vreemdelingen, waar ben jij mee bezig?

Ja, waar ben ik mee bezig?

Zo spreekt de Schrift ons aan. Ons in ere houdend door ons er aan te herinneren dat we ‘ik’
zijn. Tien woorden om dit - Ik – te ontplooien in relatie tot de Ander. Jij zult niet doden...je
zult doen leven, recht doen, de aarde vernieuwen...iedere stap van jou telt.

Tegen wie in die stappen merkt dat het vooral gaat om mijn en ik zegt de Schrift: Je bent je
broeders hoeder. Tegen wie zichzelf verliezen in zorgen om de naaste: heb je zelf lief net
zoals die ander die naast je is. Zo wordt er voortdurend naar goede balans gezocht.

Naar een wijze van leven die vol te houden is. In liefde voor de Ander, voor wie naast je is en voor jezelf en de aarde die wij bewonen

Ook daar, in dat grote gebod gaat het over duurzaam leven:

zo leven dat jij, de ander en wie na je komen, het vol kunnen houden.

Leven is voortdurend zoeken naar balans.

Wat is nu het belangrijkste? Wat is goed om te doen? zo vragen de schriftgeleerden aan Jezus, in dat laatste schriftgedeelte wat we lazen uit Mattheus. Waar komt het uiteindelijk op aan? Heb lief, God, je naaste als jezelf, antwoord Jezus.

Goed zijn, dat betekent goed zijn voor je medemens. Vaak wordt het zo vertaald. Maar in de context van Jezus, waar mensen veelal een nomadisch bestaan leidden...gaat het nog wat verder....dat begrip naaste. Het gaat ook over de vraag hoe je omgaat met de weide waarin je schapen hoedt. Het gaat ook om wat je achterlaat. De opdracht indertijd aan de nomadische volken was dat je de weidegrond achterliet zoals je hem had aangetroffen, en zoals je hem zelf ook weer zou willen aantreffen. Je deelt immers die weidegrond met mensen die na jou komen...het is niet van jou, maar je bent er te gast. Ecologie, sociologie en theologie komen samen in dat ene antwoord.

Steeds moet ik in het denken over duurzaam leven, denken aan dat prachtige gedicht van Ed Hoornik, over hebben en zijn. 'Hebben', zo dicht hij, 'is hard. Is lichaam. Is twee borsten. □ Is naar de aarde hongeren en dorsten. □ Is enkel zinnen, enkel botte plicht.

'Zijn is de ziel', is luisteren, is wijken, □ Is kind worden en naar de sterren kijken, □ En daarheen langzaam worden opgelicht.'

Duurzaam leven het wordt ook gevoed door eerbied, verwondering, voor het zijn .

Erbij stilstaan dat je mens bent voor het aangezicht van de Eeuwige; Schepper, Herschepper van leven.

Het gaat om geloof in eigen kracht en mogelijkheden en besef dat het leven ons geschonken is, en dat, dat voor ieder leven geldt. Wie zal het aanschijn van de aarde vernieuwen? Hij die alles zal zijn in allen, heeft *ons* bestemd om het aanschijn van de aarde te vernieuwen...Daarom: maak gebruik van je eigen innerlijke kompas bij de stappen die je zet... We mogen leven in en met de Geest die ons inspireert om te dienen, te behoeden en te bewaren wat ons gegeven is, mens te zijn op aarde, naar het beeld van God...

Wat vraagt de Eeuwige nog meer van ons,

dan dat wij recht doen en trouw zijn,

en wandelen op zijn weg....

Amen.

Dank en voorbeden

O God, bron, drager van ons leven,

Schepper van alles wat ademt,

mens en dier,

Schepper van al wat bloeit, en vrucht draagt,

wij zeggen dank, dank dat wij leven mogen...

dat U het ons geeft: de mogelijkheid er wat van te maken,

te ontwikkelen, tot bloei te brengen, tot ontplooiing te komen.

Waar wij dat doen eenzijdig gericht op onszelf,

bidden wij om vergeving, om verandering ...

dat wij beseffen deel te zijn van een groter geheel...

dat wij zorgzaam omgaan met wat ons gegeven is,

met onze vriendschappen, met onze tijd en mogelijkheden.

Dat wij behoeden en bewaren al wat leeft...

Wij bidden voor wie invloed hebben

in de politiek, regeringleiders, in grote ondernemingen,

dat zij in de stappen die zij zetten,

oog hebben voor mensen, voor het leven van wie kwetsbaar zijn,

dat zij zich niet blindstaren op het maken van winst en het hebben van succes op korte termijn, maar duurzaam ondernemen, oog hebben voor wat toekomst geeft.

Voor ieder bidden wij die in het voetspoor van Jezus wil gaan, □

Voor onszelf, □ verzameld rondom het Woord dat leven geeft: □

dat wij ons laten raken □ door zijn visioen en daadkracht,

dat wij wegen gaan die toekomst bieden □ en kansen scheppen.

Beseffen dat ook van ons iedere stap telt...

Schenk ons de kracht en de creativiteit,

om de aarde te maken tot een huis van vrede

voor wie net geboren zijn,

voor wie opgroeien,

voor wie geworteld zijn en vrucht dragen,

voor wie het einde van hun leven voelen naderen...

dat wij elkaar behoeden en doen leven...in liefde en trouw.